

Hiedanrannassa kokeillaan virtsalla

Tampereen Hiedanrannassa hyödynnetään erottelevien kuivakäymälöiden ja -pisuaarien virtsaa peltoviljelyssä. Kokeilut ovat osa elokuussa käynnistynyttä Hierakka-hanketta, jossa kerätään tietoa virtsan lannoitekäytön pitkäaikaisvaikutuksista. Samalla edistetään virtsan lannoitekäyttöä ja myönteisempää asenneilmapiiriä.

Hierakka-hanke järjestää Hiedanrannassa tapahtumia kaupunkilaisille, viranomaisille ja asiantuntijoille sekä esittelee koepeltoja. Hankkeen toivotaan vauhdittavan ravinnekiertoa kaupungeissa ja edistävän kiertotaloutta tukevia periaatteita kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa. Toiminta on jatkoa 2016 päättyneelle BIOUREA-hankkeelle, jossa kuivakäymälöistä kerätyllä virtsalla lannoitettiin ohrapeltoa Mikkolan tilalla litalassa ja Sipilän tilalla Kangasalla.

Tampereen Hiedanrannasta kaavaillaan 25 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kaupunginosaa. Ennen rakentamista kiertotaloutta edistetään konkreettisin kokeiluin. Yhteisöille, yrityksille ja oppilaitoksille on annettu mahdollisuus toteuttaa erilaisia kehityshankkeita alueella. Ensimmäisiä käytännön toteutuksia olivat Kulttuuritila Kuivaamon 13 erottelevaa kuivakäymälää ja viisi vedetöntä urinaalia. Kuivaamon järjestelmä riittää palvelemaan noin tuhatta kävijää.

Lisätietoja:
Projektipäällikkö
Eeva-Liisa Viskari
040 846 9452
eeva-liisa.viskari@tamk.fi

Projektiasiantuntija
Susanna Pakula
045 875 3576
susanna.pakula@huussi.net

BIOUREA – innovatiivinen lannoitevalmiste suljetun ravinnekierron toteuttamisessa 2015 - 2016 oli **Tampereen ammattikorkeakoulun, Käymäläseura Huussi ry:n ja Suomen ympäristökeskuksen** yhteishanke. Hanketta rahoitettiin **ympäristöministeriön** Ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevasta ohjelmasta (ns. **Raki**-ohjelmasta). Tavoitteena oli laatia malli ja kokeilla käytännössä laajamittaisen erilliskerätyn virtsan ja käymäläkompostin keräyksen, käsittelyn ja hyötykäytön teknisiä toteutuksia sekä edistää erilliskerätyn virtsan ja käymäläkompostin tuotteistamista lannoitevalmisteeiksi.

HIERAKKA – Hiedanranta ravinnekierron ja toiminnallisen tiedottamisen kehitysalueena 2017-2018. **Tampereen ammattikorkeakoulu, Käymäläseura Huussi ry ja Ekokumppanit Oy** toteuttavat hankkeen yhteistyössä Tampereen kaupungin Hiedanrannan kehitysohjelman ja yhteistyöviljelijöiden kanssa. Hanketta rahoittaa ympäristöministeriö osana ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevan ohjelman toista vaihetta (2016 – 2019) eli ns **Raki-2** ohjelmaa.